

• KODI QR 1

1989-1998 TRAZIRAT (25.55min)

1. Minatorët e Trepçës duke folur gjatë grevës së urisë në shkurt 1989, 6.10 min © RTK, 1989
2. Newsnight, Mark Urban, Vaughan Smith (kameraman/producent), 6.10 min © Frontline Television News & © BBC 1992
3. Max Stahl (reporter & kameraman), Protesta e studentëve, Safet Gashi & Rebeka Qena (përkthyes), 2.27 min © Frontline Television News & © C4 1997
4. Max Stahl, Zgjedhjet serbe në Kosovë, 4.03 min © Frontline Television News & © C4 1997
5. Max Stahl, Lufta në Drenicë, 3.55 © Frontline Television News & © C4 mars, 1998
6. BBC 9 O'clock News, Paul Wood, protesta masive në Prishtinë pas masakrës së familjes Jashari në Drenicë; Max Stahl i rrahur nga njerëz të maskuar serbë, 2.43 © Frontline Television News & © BBC 1998

Max Stahl / Christopher Wenner

Ky prodhues britanik i dokumentarëvei pavarur dhe i guximshëm nisi karrierën e tij si Christopher Wenner, një aktor dhe regjisor teatri dhe pastaj bashkë-prezantues i programit kryesor për fëmijë të BBC-së, 'Blue Peter', në fund të viteve 1970. Në vitet 1980 ai filloi të udhëtonte në zona konflikti, Amerikë Qendrore, Liban dhe të tjera, për të bërë dokumentarë.

Nga vitet 1990 ai adoptoi pseudonimin Max Stahl si një masë që ia mundësoi të vazhdojë të futet në vende të rrezikshme, veçanërisht në Timor-Leste (Timori Lindor), ku ai bëri emër duke filmuar një masakër nga trupat indoneziane në vitin 1991. Ajo dhe kontributi i tij i mëvonshëm në dokumentarin 'Vdekja e një Kombi' ishin kontribute të mëdha për kauzën e Timorit Lindor. Puna e tij në vitet 1990 e çoi gjithashtu në Rusi, Çeçeni dhe Ballkan.

Ai jetoi vitet e tij të fundit në Timor-Leste të pavarur, duke themeluar Qendrën Audiovizuale 'Max Stahl' për Timor-Leste, duke grumbulluar një arkiv prej mbi 5000 orë xhirimesh gjatë dekadave të luftës për pavarësi. Ai vdiq nga kanceri i fytit në vitin 2021.

Max (Chris) erdhi në Kosovë në vjeshtën e vitit 1997, për të bërë raporte dokumentare për 'UK Channel 4 News' dhe si vëzhgues i pavarur i zgjedhjeve serbe në atëherë provincën. Raportimi i tij i parë kishte të bëjë për ato zgjedhje. Alex Anderson, vëzhguesi afatgjatë i misionit të vëzhgimit të zgjedhjeve të OSBE-së me seli në Prishtinë në atë kohë, kujton: "Chris kishte një stil si të Indiana Jones, madje e kishte edhe kapelën".

Max vazhdoi vizitat e tij në Kosovë deri në pranverën e vitit 1998, duke bërë raporte që dokumentuan këtë periudhë kur konflikti po ziente e po fillonte të shpërthente, para se të tërhiqte vëmendjen e mediave botërore. Më 9 mars 1998 ai po filmonte një demonstratë masive në Prishtinë, për ta protestuar dhunën ushtarake serbe në Drenicë, kur tre burra serbë të armatosur dhe me xhaketa lëkure e kapën, e tërhoqën përmes një dere, e grabitën dhe e rrahën. Përshkrimi i tij se çka ndodhi mund të shihet këtu: <https://www.youtube.com/watch?v=BSMgsQjvOws>

• KODI QR 2

1998 LUFTA NË FSHATRA E KOSOVËS 2.23 orë

7. BBC 9 O'clock News, Paul Wood, Vaughan Smith (kameraman/producent), raport ekskluziv mbi sulmin e trupave serbe në Prekaz, 3.15 min © BBC 05 Mars, 1998
8. Pamje ekskluzive të paedituara të Vaughan Smith që qëllohet (plumbi i ngecur në telefonin e tij) gjatë xhirimit të trupave serbe që sulmojnë Prekazin; pasojat e sulmit në Prekaz; ngecje në baltë me Land Rover, 50 min (përkthyes, Jeta Xharra) © Frontline Television News, Mars 1998
9. BBC 9 O'clock News, Paul Wood, Vaughan Smith (kameraman/producent), raport mbi pasojat e masakrës në Prekaz, 3.18 © BBC Mars, 1998
10. Pamje të paedituara të Nora Weller që takon të mbijetuarit e familjes Jashari pas masakrës, intervistë me të mbijetuarën Syleme Jashari © Nora Weller 27.48 min, Televizioni Spanjoll © Telecinco/Tele 5 1998
11. Sei Motoda, Vaughan Smith (kameraman/producent), raport televiziv mbi masakrën në Prekaz, një udhëtim në fshatin e afërt Poklek, një vizitë në qendrën shëndetësore Nënë Tereza. Në një fshat serb, gruri është djegur. Serbët dhe fshatarët shqiptarë intervistohen në këtë raport televiziv të bërë për një kanal privat japonez 8.29 min © Nippon TV 1999
12. Intervistë me Ymer Deliu, të mbijetuarin e masakrës në Obri, Vaughan Smith (përkthyes Belma Bajrami); varrimi pas masakrës në Obri, 34 min © Frontline Television News Shtator, 1998
13. Paddy Ashdown MP, lideri i partisë Liberale Demokratike Britanike, viziton luftimet në Kosovë në qershor 1998; Ashdown shpëton një lopë që po mbytej, Vaughan Smith (kameraman/producent), David Loyn (korrespondent) & Jeta Xharra (përkthyes) © Frontline Television News, 1998
14. Bob Dole, ish-senator amerikan, viziton Kosovën dhe flet me fshatarët, 4.25 min © Frontline Television News, 14 Shtator 1998

• KODI QR 3

PAMJE TË PAPËRPUNUARA TË PROTESTAVE KUNDËR DHUNËS NË PRISHTINË, 1998 (27.19 min)

15. Pamje të papërpunuara të shkollave 'paralele', 'nëntokësore'; Gjimnazi "Sami Frashëri" në Vranjevc, Prishtinë, 03:02 min © Frontline Television News, 1998
16. Pamje të papërpunuara, protesta e studentëve në tetor 1997, Prishtinë, film amator, 7.52 min © adio Televizioni i Kosovës
17. Pamje të papërpunuara nga marshimi protestues i grave "Bukë për Drenicën", 1.28 min © Produkcioni 21
18. Pamje të papërpunuara të një proteste paqësore të grave; gra duke protestuar para Qendrës së Informacionit të SHBA-së në lagjen Dragodan/Arbëri të Prishtinës, 5.53 min © Frontline Television News, Mars 1998
19. Protestat dhe Prekazi, siç i pa Donika Shahini, përkthyes për TV publik japonez, NHK © Donika Shahini, 3.03 min, © Donika Shahini Mars 1998
20. Pamje të papërpunuara të protestave të grave, protestë në Prishtinë, në mbështetje të Drenicës, si përgjigje ndaj masakrës në Prekaz, Vaughan Smith, 12 min © Frontline Television News, 8.45 min, © Frontline Television News, Mars 1998
21. Pamje të papërpunuara të protestave në Prishtinë, 1997/1998

• KODI QR 4

INTERVISTA TË PAPËRPUNUARA ME FIGURA TË UÇK-së DHE POLICË SERBË (53.16 min)

22. Intervistë e papërpunuar me komandantin e terrenit të UÇK-së, Fehmi Lladrovci, David Loyn (gazetar), Vaughan Smith (kameraman/producent), Jeta Xharra (përkthyes), © BBC, 18.07 min © Frontline Television News, Shtator 1998
23. Intervistë e papërpunuar me aktivistin e të drejtave të njeriut që u bë komandant i terrenit të UÇK-së, Shaban Shala, Vaughan Smith (kameraman/producent), 9.54 min © BBC, 1998 © Frontline Television News, 1998
24. Intervistë e papërpunuar me zyrtarin e LDK-së që u bë zëdhënës i UÇK-së, Jakup Krasniqi, Vaughan Smith (kameraman/producent), 17.36 min © BBC, © Frontline Television News 1998
25. Intervistë me ushtarët e UÇK-së Ferid Berisha, Naser Morina, Agron Mirdita dhe Shqipe Selimi, Vaughan Smith (kameraman/producent) 7.28 min © EO 2 Vandaag, transmetues publik holandez, © Frontline Television News 1998
26. Pamje të papërpunuara të policisë serbe dhe serbëve duke mbrojtur fshatin e tyre të paemëruar, 02:29 min © BBC 1998

• KODI QR 5

MARS 1999 EKZODI I SHQIPTARËVE TË KOSOVËS; QERSHOR 1999 HYRJA E TRUPAVE RUSE, BRITANIKE, AMERIKANE (38.07 min)

27. Pamje të papërpunuara të refugjatëve duke lënë Kosovën dhe duke u mbledhur në Bllacë, Maqedonia e Veriut, Mars 1999, 18.49 min © BBC, Mars 1999
28. Pamje të papërpunuara: hyrja e trupave ruse në Kosovë, filmuar me kamera amatore nga Jehona Lushaku, ish-përkthyesë që jetonte atëherë në qendër të Prishtinës, 3.26 min © Jehona Lushaku, 10 Qershor 1999
29. Rusët - trupat e para ndërkombëtare që hyjnë në Prishtinë, serbët dhe ushtria serbe duke lënë qytetet Lipjan, Ferizaj dhe Suharekë, Sean Whelan, 2.15 min © Frontline Television News & © RTE Qershor 1999
30. Shqiptarët duke u kthyer në shtëpitë e tyre në qytetin jugor të Ferizajt; trupat amerikane duke shikuar ndërsa trupat serbe po paketohen për të lënë Ferizaj, Sean Whelan 2.40 min © RTE Qershor 1999
31. Automjetet e ushtrisë serbe duke u larguar nga Kosova; serbët e Prishtinës të intervistuar, Prishtinë, Sean Whelan 2.31 min © Frontline Television News & © RTE Qershor 1999
32. Pamje të papërpunuara të serbëve duke larguar dokumentet nga ndërtesa e administratës ushtarake në Prishtinë (kino Armata sot); të burgosurit shqiptarë duke dalë nga burgu i Lipjanit, duke u intervistuar për TV spanjoll, 6.07 min © Jehona Lushaku, Qershor 1999

• KODI QR 6

ORLA GUERIN DHE PAUL WOOD, gazetarë të BBC-së, 1998 (17.02 min)

33. Orla Guerin, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), intervistë me Sokol Bashotën e UÇK-së; vuajtjet nuk janë vetëm në një anë - vrasja e një tjetër serbi, 01:47 min © Frontline Television News & © BBC 1998
34. Orla Guerin, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), masakra e Reçakut; stërvitja e UÇK-së me kamuflazh të bardhë në borë 01:45 min © Frontline Television News & © BBC 1998
35. Orla Guerin, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), intervistë me një grua shqiptare, Prekaz, dimri 1998, 01:42 min © Frontline Television News & © BBC 1998
36. Paul Wood, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), varrimi i Ali Shabanaj, një biznesmen shqiptar i therur në një mosmarrëveshje me serbët; varrimi i ndjekur nga e gjithë popullata shqiptare e Deçanit, një qytet në perëndim të Kosovës; deklaratë nga Ibrahim Rugova. Aktivistët e të drejtave të njeriut shqiptarë tregojnë dokumentacion mbi atë që ndodh me shqiptarët e arrestuar nga policia serbe; Miloš Nešović nga qeveria serbe thotë se tregimet janë të fabrikuara. 02:55 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
37. Paul Wood, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), shkollat ‘paralele’ shqiptare të Kosovës; Ibrahim Rugova dhe Adem Demaçi intervistohen, 02:50 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
38. Paul Wood, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), emigrimi i shqiptarëve të Kosovës nga Kosova; intervistë me një njeri që pretendon se po e konsideron largimin për shkak të presioneve ekonomike dhe administrative; autobusë të mbushur plot duke lënë Prishtinën, shumë duke udhëtuar pa dokumentacion të rregullt; ‘dyqanet e udhëtimit’ që pretendohet se kanë mbështetje të heshtur nga Autoritetet Serbe - pretendime për “spastrimin etnik të heshtur”, 03:32 min © Frontline Television News & © BBC 1998
39. Paul Wood, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), refugjatët duke ikur nëpër baltë; trupat serbe në xhami; zëdhënësi i shëndetësisë së LDK-së, Alush Gashi intervistohet, 02:22 min © Frontline Television News & © BBC 1998

• KODRI QR 7

BEN BROWN, Korrespondent i BBC, 26 reportazhe, 1998 (1h.07 min)

Ben Brown është sot një prezantues për BBC News. Ai iu bashkua BBC TV News në vitin 1988. Pas punës në Moskë, ai mbuloi gjerësisht shpërbërjen e Jugosllavisë, duke raportuar nga Bosnja - Hercegovina, Kroacia dhe Kosova, ku tregimet e tij ndihmuan për të siguruar disa çmime për BBC, duke përfshirë një çmim BAFTA (Akademia Britanike e Arteve të Filmit dhe Televizionit).

Ai kaloi shumë muaj në Kosovë ndërmjet viteve 1998 dhe 2000. Këto 25 raporte televizive që bëri në Kosovë u filmuan nga Vaughan Smith i Frontline Television News. Për të prodhuar këto raporte televizive, Ben dhe Vaughan punuan me përkthyes dhe prodhues lokalë si Fisnik Abrashi, Belma Bajrami, Safet Gashi, Visar Kryeziu dhe Jeta Xharra.

40. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), trupat nga masakra e familjes Jashari duke u rivarrosur, 02:26 min, © Frontline Television News & © BBC Mars, 1998
41. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), me refugjatë fshatarë pas masakrës së Jasharëve, Izbicë, Drenicë, 02:07 min © Frontline Television News & © BBC Mars 1998
42. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), Protestë në Prishtinë në solidaritet me Drenicën; të rinjtë e Prishtinës intervistohen; shkollë ‘paralele’ shqiptare; Ibrahim Rugova; murgeshat me armë në një manastir serb të rrethuar nga fshatra shqiptare, 02:24 min, © Frontline Television News & © BBC, Mars 1998

TV MONITORËT NË SHTËPINË E MALLRAVE “GËRMIA”

43. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), Protestë në Prishtinë; intervistë me komandantin Shaban Shala, “Montgomery i UÇK-së”, 02:50 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
44. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), fshatra të djegura nga luftimet; bllokime rrugësh nga policia; një bunker i policisë serbe; Xhafer Kastrati, zdrukhtar, me shtëpinë e djegur; grafitë “Serbia deri në Tokio”; intervistë me Blerim Shala, redaktor i revistës Zëri, 03:16 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
45. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), më shumë rekrutë për UÇK-në; kapja e armëve të UÇK-së; fshatarët intervistohen; intervistë me Veton Surroi, redaktor i gazetës Koha Ditore, 03:29 min © Frontline Television News & © BBC 1998
46. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), trupat serbe ndalojnë kontrabandën e armëve të UÇK-së; intervistë me Esat Agoi, banor i Smornicës, 02:50 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
47. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), vetëm bagëtia ka mbetur pas shkatërrimeve serbe; zyrtar serb paralajmëron kundër ndërhyrjes së NATO-së; intervista me serbët e Prishtinës: ‘ky është kryqi që duhet të mbajmë’, “s’ka Serbi pa Kosovë”; intervistë me Adem Demaçi, ish i burgosur politik i shquar shqiptar i Kosovës, 02:01 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
48. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), Rrahime Ibrahim varros një anëtar të familjes që është vrarë; intervistë me Liman Ibrahim, burri i saj flet; intervistë me Ferid Berishën (i njohur si ‘Shkupi’) nga UÇK, video e Ilir Qallapekut në stërvitje të UÇK-së, 02:26 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
49. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), refugjatët; diplomatët kanë biseduar; trupat serbe vranë 24 persona; intervistë me vëzhguesit ndërkombëtarë të armëpushimit; intervistë me Lirak Çelaj nga UÇK, 02:42 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
50. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), kampi i refugjatëve në Kishna Reka me mbulesë plastike, Drenicë; teknikat për të mbajtur jashtë shiut dhe për të krijuar strehim më të mirë; intervistë me Sylejman Selimin, komandant i UÇK-së, 02:52 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
51. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), UÇK-ja e gatshme të vrasë, armëpushimi nuk po mbahet, vëzhguesit ndërkombëtarë të armëpushimit të KDOM-it amerikan duke vëzhguar, refugjatët duke ikur, Podujevë, 02:42 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
52. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), intervistë me Fortesën, një 22-vjeçare të UÇK-së; intervistë me Agron Mirdinën, një kuzhinier nga Detroit; “Kosova e Lirë”, stacioni radio i UÇK-së duke raportuar nga studioja, 02:43 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
53. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), korrespondent në një helikopter serb që patrullon për kontrabandistë armësh; duke udhëtuar me UÇK-në; intervistë me fshatarin Esat Agaj, fëmija i të cilit është vrarë, 02:57 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
54. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), njerëzit në nevojë për kujdes mjekësor në Drenicë gjatë armëpushimit; marrëveshja Holbrooke-Milosevic; intervistë me fshatarin Shaban Rexhaj; intervistë me Gani Halilaj, figurë kyçe e sistemit paralel të kujdesit shëndetësor të shqiptarëve të Kosovës, 02:29 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
55. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), Podujevë, Brigada e 151-të e UÇK-së; refugjatët duke luftuar: 83-vjeçari në borë, foshnja e mbështjellë në një batanije të kuqe, me fatin që mos të mbijetojë, 02:43 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
56. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), familja Rakovina e vrarë në një traktor; monitorët e OSBE-së gjejnë trupat dhe flasin; Sinan Gashi, fshatar shqiptar, thotë për vrasjen e djalit të tij: “ai e dha jetën për Kosovën...nëse do të kisha 20 djem, do t’i jepja të gjithë për atdheun tonë”, 02:29 min, © Frontline Television News & © BBC 1998

TV MONITORËT NË SHTËPINË E MALLRAVE “GËRMIA”

57. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), ofensiva serbe për të shkatërruar UÇK-në, zona e Junikut (në perëndim të largët malor të Kosovës); trupat e rebelëve të UÇK-së; serbët festojnë kapjen e qytetit të Drenicës të Malishevës, 02:15 min © Frontline Television News & © BBC 1998
58. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), Xhafer Kastrati, fshatar me shtëpi të djegur flet për dhimbjen e tij, 01:21 min, © Frontline Television News & © BBC 19988
59. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), intervistë me Jakup Krasniqin, zëdhënës i UÇK-së; intervistë me zyrtarin e lartë serb në Kosovë Veljko Odaloviq; pub shqiptar në Prishtinë, intervistë me Linda Gusia, studente e sociologjisë, 02:23 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
60. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), fshati Açarevë - Jashal Mula, duke ndërtuar një shtëpi zëvendësuese për atë që e dogjën serbët; klasa shkollore e fëmijëve në një stallë lopësh; intervistë me nënën e tyre; intervistë me Flaka Surroin, zyrtare kombëtare e UNICEF-it, 02:52 min, © Frontline Television News & © BBC, 7 Janar 1999
61. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), kontrabandë armësh - forcat serbe gjejnë municion dhe armë të fshehura në një kamion; një grua kontrabandiste që mban armë, 02:24 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
62. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), forcat serbe çojnë BBC-në në Malishevë për të treguar si e kapën; shtëpi duke u djegur rreth Malishevës, refugjatë duke ikur nëpër shtëpi të djegura, 02:40 min, © Frontline Television News & © BBC, 1998
63. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), një skenë nga lutjet që po zhvillohen në një manastir ortodoks në Kosovë; intervistë me Jakup Krasniqin, zëdhënës i UÇK-së, 02:59 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
64. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), forcat serbe marrin kontrollin mbi rrugët, UÇK bën “tërheqje taktike”; intervistë me Jakup Krasniqin, zëdhënës i UÇK-së; refugjatë të fshehur në një tunel hekurudhor; një burrë i moshuar është qëlluar, 02:29 min, © Frontline Television News & © BBC 1998
65. Ben Brown, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), dimri 1998, UÇK praktikon taktika guerile në kushte dimri; sulm në një bar serb; serbët thonë se janë në numër më të vogël 9 me 1 nga shqiptarët; intervistë me Doug Young, vëzhgues ndërkombëtar i armëpushimit; intervistë me Kadri Kastratin, komandant i UÇK-së në rajonin verior të Llapit - një veteran i ushtrisë kroate, 03:04 min, © Frontline Television News & © BBC 1998

• KODI QR 8

DAVID LOYN, BBC News, 1998-1999 (53 min)

David Loyn fitoi çmimin Gazetari i Vitit nga Shoqata Mbretërore e Televizionit në vitin 1998 me raportimin e tij 'Guri i Gjakut' për luftën në rajonin e Drenicës në Kosovë - raportimi i parë i paraqitur këtu.

Të gjitha këto 14 raporte televizive u filmuan me Vaughan Smith nga Frontline Television News, i cili ishte kameramani i parë në skenën e masakrës në fshatin Obri të familjes Deliu. Përkthyesit dhe producentët lokalë që punuan me Loyn ishin Fisnik Abrashi, Belma Bajrami, Safet Gashi, Visar Kryeziu, Vladimir Marjanovic dhe Jeta Xharra.

TV MONITORËT NË SHTËPINË E MALLRAVE “GËRMIA”

66. David Loyn, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), raporti televiziv fitues i çmimit “Guri i Gjakut”. Nazmi Maloku qan për prindërit e tij, të cilët ishin shumë të vjetër për t’u zhvendosur kur fshati u bombardua në agim - “Bota nuk kujdeset për ne”; më shumë se një çerek milioni shqiptarë kanë humbur shtëpitë e tyre që nga fillimi i ofensivave serbe; kjo ishte sulmi i parë i qëndrueshëm në Drenicë, djepi i UÇK-së, 02:02 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
67. David Loyn, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), masakra serbe e civilëve në Obri, Drenicë; një foshnjë 2 muajshe është e vetmja e mbijetuar; intervistë me Paddy Ashdown, lideri i Liberal Demokratëve të MB-së, duke vizituar Drenicën. Pesë trupa të gjetur në Obri; masakra që përfshihet në ‘Lugina’, 03:02 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
68. David Loyn, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), një protestë masive në Prishtinë pas masakrës së Jasharëve në Prekaz; intervistë me Ratko Markovic, nënkryetar i Serbisë, i cili fton shqiptarët e Kosovës për dialog; lideri shqiptar i Kosovës Ibrahim Rugova konfirmon marrjen e “ftesës”; vox pops me protestuesit në Prishtinë, 02:29 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
69. David Loyn, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), takimi sekret i korrespondentit me një oficer të UÇK-së, Drenicë, 02:16 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
70. David Loyn, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), qendra shëndetësore ‘paralele’ e Nënë Terezës; qindra pacientë të trajtuar; shëndeti publik në kolaps; intervistë me Alush Gashin, zyrtar shëndetësor i LDK-së; protesta e grave ‘bukë për Drenicën’, 02:46 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
71. David Loyn, BBC News, Vaughan Smith (kameraman/producent), raport nga Prizreni mbi zgjedhjet e nëntokës të organizuara nga shqiptarët e Kosovës; policia serbe vjen për të bastisur një qendër votimi në një garazh; votimi në rrugicat anësore, 04:54 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
72. David Loyn, Vaughan Smith (kameraman/producent), ushtarët serbë në manastirin ortodoks serb të Deçanit, intervistë me Jakup Krasniqin, zëdhënës i UÇK-së, 02:33 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
73. David Loyn, Vaughan Smith (kameraman/producent), BBC News, Richard Holbrooke, diplomat amerikan, takim me UÇK-në; intervistë me Gani Gecin, komandant i UÇK-së në Drenicë; intervistë me nënën e Darko Spasiq, një serb i rrëmbyer; kreu serb i Kryqit të Kuq numëron viktimat, 08:22 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
74. David Loyn, Vaughan Smith (kameraman/producent), BBC News, UÇK kërcënon refugjatët serbë dhe romë në Kijevë - “vendi më i rrezikshëm në Evropë”, 01:50 min, © Frontline Television News & © BBC Qershor, 1998.
75. David Loyn, Vaughan Smith (kameraman/producent), BBC News, UÇK merr një minierë qymyri në Belacevc (Obiliq). Pas 2 ditësh e gjysmë luftimesh, policia serbe rimerr minierën. Civilët serbë marrin pjesë, patrullojnë lagjet e tyre; helikopterët serbë dislokohen, duke u përpjekur të thyejnë rrethimin e UÇK-së; UÇK ende patrullon kodrat mbi minierën. 02:21 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
76. David Loyn, Vaughan Smith (kameraman/producent), BBC News, të lindur Trima dhe të lindur të Fortë, binjakët e lindur në një arë; ofensiva e 13 tetorit 1998; shtëpi të djegura në Drenicë; veprimi policor serb që vrau komandantin e UÇK-së Fehmi Lladrovci, 03:38 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
77. David Loyn, Vaughan Smith (kameraman/producent), BBC News, fshat pas fshati, luginë pas luginë, Kosova po digjet në një ofensivë të vazhdueshme; lideri i UÇK-së Fehmi Lladrovci i vrarë; policia serbe duke pritur të plaçkisnin një fshat; fshatarët përpiqen të bëjnë kontakt me jashtë, duke përdorur një telefon satelitor me antenë, 01:37 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.

78. David Loyn, Vaughan Smith (kameraman/producent), BBC News, refugjatët në pyje. Një grua e verbër 80-vjeçare lutet me rruzare në pyje; gërmimi i varreve; të korrat të lëna papjekur, frutat të lëna të kalben në pemë, 02:21 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.
79. David Loyn, Vaughan Smith (kameraman/producent), BBC Newsnight, raport ekskluziv me Fehmi Lladrovcin, “Che Guevara” i UÇK-së, i vrarë nga policia serbe dy ditë pas intervistës. Forca policore serbe është përshkruar me plumba, UÇK fajësohet; varrimi i një fshatari; asnjë lëvizje serbe për dialog me vendasit; forcat serbe përgatiten për luftë; Fehmi Lladrovci tregon për të qenurit 10 vite një i burgosur politik, duke u bashkuar me UÇK-në pas lirimit, duke e ditur se mund të vdesë; mohon të jetë terrorist - nuk ka vrarë gra apo fëmijë, po lufton për të mbrojtur komunitetin e tij; pritë e përgjakshme pranë kufirit shqiptar, 19 UÇK të vrarë; Ibrahim Rugova, presidenti i Kosovës sipas zgjedhjeve të vetë-organizuara shqiptare, sfidohet nga Loyn në një konferencë për shtyp; Rugova deklaron se nuk ka dijeni për UÇK-në, dënon çdo dhunë; Manastiri i Deçanit në Kosovën perëndimore; Serbia nuk do ta lëshojë Kosovën pa luftë dhe po ushtron presion në zonën kufitare ku UÇK kontrabandon armë nga Shqipëria; protestë e serbëve në Prishtinë; Veton Surroi, kryeredaktor i gazetës Koha Ditore, intervistohet, 11:54 min, © Frontline Television News & © BBC 1998.

• KODI QR 9

FERGAL KEANE, JEREMY BOWEN DHE TË TJERËT (40 min)

Këto raporte mbulonin krizën e refugjatëve, më pas hyrjen e forcave të NATO-së në Kosovë, rrjedhën e refugjatëve që ktheheshin në shtëpi dhe takimet e menjëhershme, zbulimet dhe konfrontimet ndërsa ushtritë përkatëse hynin dhe dilnin nga territori.

Korrespondentët specialë të BBC-së, fitues të çmimeve, Fergal Keane dhe Jeremy Bowen u vendosën në Shqipëri gjatë bombardimeve të NATO-s dhe hynë në Kosovë me ushtrinë gjermane. Nga Maqedonia, kameramani Vaughan Smith organizoi dhe udhëhoqi një udhëtim të fshehtë në Kosovën jugore përpara hyrjes së forcave të NATO-s, duke lejuar korrespondentin Paul Wood të raportonte mbi takimin me trupat britanike ndërsa ata përparonin në Kosovë.

Fergal dhe Jeremy filmuan raportet e tyre me Nik Millard, një kameraman kryesor i BBC-së me bazë në Azi.

Lexoni më shumë për të këtu:

<https://www.smh.com.au/national/bearing-witness-the-australian-cameramen-shooting-war-zones-for-the-world-20220218-p59xms.html>

80. Fergal Keane, BBC News, 76-vjeçarja Emine Rexha, një refugjate e paralizuar duke qarë në një kamion; NATO planifikon të transferojë refugjatët më tej; Hanusha Morina, mbi 100 vjeç, që ka parë 2 luftëra botërore, tani në një tendë në Shqipëri, duke kaluar ditët e fundit të jetës së saj në një kamp refugjatësh. © BBC 1999.
81. Fergal Keane, BBC News, kalimi Morina midis Kosovës dhe Shqipërisë; “Nëse doni të ndihmoni, ndihmoni shpejt” thotë një grua në një veturë duke ikur nga Kosova; refugjatja Arbana Xharra e intervistuar; pamje ekskluzive e një ushtari serb të kapur nga UÇK-ja; ai përshkruan pjesëmarrjen në një masakër të 70 burrave dhe djemve shqiptarë në fshatin Lubenic, © BBC 1999.
82. Fergal Keane, BBC News. Bombat që bien pranë kufirit; Neheat Murseli, një viktimë 7-vjeçare e bombardimeve serbe, me babain e tij në një kamp refugjatësh në Kukës; Fisnik Kurshumliu, student mjekësie dhe refugjat, lidhet me të afërmit e tij në Londër, © BBC 1999.

TV MONITORËT NË SHTËPINË E MALLRAVE “GËRMIA”

83. Fergal Keane, BBC News, një burrë i moshuar në kamion duke u zhvendosur në qytete të tjera në Shqipëri; kampi i refugjatëve i Emirateve Arabe në Kukës; Dennis McNamara, përfaqësues special i OKB-së, © BBC 1999.
84. Jeremy Bowen, BBC News. Refugjatët që nisin udhëtimin për në shtëpi në Kosovë nga Shqipëria; ky kufi ishte vendi më i trishtë, tani ka buzëqeshje në fytyrat e njerëzve; Zarife Susuri do të kishte ecur të gjithë rrugën deri në Kosovë; njerëzit po kthehen në shtëpi pavarësisht rreziqeve; agjencitë e OKB-së paralajmërojnë për minat; refugjatët që kthehen gjejnë shtëpitë e tyre në gjendje të keqe, 02:50 min, © BBC 1999.
85. Jeremy Bowen, BBC News. Poshtë rrugës ku njerëzit e qetë jetonin jetë të qeta, lufta ka lënë mbeturina, vdekje dhe urrejtje; dy djemtë e Halilit janë vrarë; një shtëpi e djegur në sfond, 03:40 min, © BBC 1999.
86. Jeremy Bowen, BBC News. Ushtarët gjermanë kthejnë zjarrin në Prizren ndaj një shoferi serb që i qëlloi; u bë shumë rrëmujë, shumë shpejt në Prizrenin kaotik; gjermanët përshëndeten si heronj; ushtarët serbë duke u tërhequr dhe sharë shqiptarët, shqiptarët duke i sharë prapa; një ushtar serb thotë “Të gjitha luftërat janë gabim”, 02:15 min, © BBC 1999.
87. Jeremy Bowen, BBC News. Sana Krstic, një grua serbe 70-vjeçare e mbetur me trupin e dekompozuar të burrit të saj në shtëpi; ajo tregon fotografitë e djalit të saj paramilitar të mobilizuar, 03:07 min, © BBC 1999.
88. Jeremy Bowen, BBC News, në Mitrovicë; tubimi i serbëve të Mitrovicës; lideri lokal serb Oliver Ivanovic duke folur në protestë; një qytetar shqiptar i zhvendosur i Mitrovicës së veriut intervistuar 02:33 min, © BBC 1999.
89. Paul Wood, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC News. Varrezë masive e mundshme në qytetin e Kaçanikut, Kosovën jugore, 02:56 min © Frontline Television News, 1999.
90. Paul Wood, Vaughan Smith (producent/kameraman) BBC News. Refugjatët në Kaçanik, Kosova jugore, maj dhe qershor 1999; foshnja pa ushqim; takimi me refugjatët si Lul Raka, të strehuar në pyje, 2:21 min, © Frontline Television News, © BBC, maj-qershor 1999.
91. Paul Wood, BBC Newsnight, eci 14 orë me një gomar nga Maqedonia për të hyrë në Kosovë nëpër shtigjet malore, me kameramanin Vaughan Smith që udhëheq rrugën, 2:54 min © Frontline Television News & © BBC qershor 1999.
92. Paul Wood, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC News, një serb vritet në Fushë Kosovë/Kosovo Polje; ndodh funerali, Sava Janjiç flet. Gjenerali britanik Mike Jackson duke i siguruar serbët në Fushë Kosovë që ai do t'i mbrojë, (përkthim nga Faik Ispahiu) 04:48 min © Frontline Television News & © BBC qershor 1999.
93. Paul Wood, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC News, në Carallukë 22 të vdekur, 11 prej tyre fëmijë; Gani Krasniqi, banor i Carallukës, gjen trupat e djegur. Asllan Jonuzi, flet për vrasjen e gruas së tij, 02:28 min © Frontline Television News & © BBC qershor 1999.
94. Paul Wood, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC News. BBC takon trupat britanike duke u vendosur në Kosovë nga Maqedonia; intervistë me Xhabir Zharkun, komandant lokal i UÇK-së; trupat jugosllave tërhiqen dhe filmohen, 02:37 min © Frontline Television News & © BBC, qershor 1999.

- **KODI QR 10**

Raportet e TV-së së BBC pas hyrjes së trupave të NATO-së në Kosovë, nga qershori 1999.

Këto raporte, nga disa korrespondentë, mbulojnë sfidat e sigurisë me të cilat përballeshin forcave e ardhshme të NATO-së ndërsa kthimi i refugjatëve përshpejtohej dhe pasuritë e hidhura, urrejtjet dhe frikërat zhvilloheshin mes komuniteteve të traumatizuara.

95. Matthew Price, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC Newsround, refugjatë të hershëm që kthehen në Prishtinë, 04:03 min © BBC Korrik 1999
96. Matthew Price, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC Newsround, fëmijë që luajnë futboll, 01:42 min © BBC Korrik 1999
97. Matthew Price, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC Newsround, dyqane të djegur, 03:30 min, © BBC Korrik 1999
98. Matthew Price, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC Newsround, paratrooperë britanikë, 02:25 min, © BBC Korrik 1999
99. Matthew Price, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC Newsround, shqiptarët që i djegin shtëpitë serbe në Pejë, 02:25 min © BBC Korrik 1999
100. Matthew Price, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC Newsround, fëmijë kosovarë që kthehen në shtëpi në Llapushnik, 01:56 min, © BBC, Korrik 1999
101. Jackie Rowland, BBC News, 16 ushtarë francezë të KFOR-it të lënduar nga një sulm me granata në Mitrovicën veriore; mbajtja e shqiptarëve dhe serbëve larg grykës së njëri-tjetrit, 1.50 min, © BBC 1999
102. Ben Brown, BBC News, Sekretari i Përgjithshëm i NATO-së Zoti Robertson në fshatin Poklek, Drenicë, mars 2000, 03:11 min, © BBC 2000
103. Ben Brown, BBC News, patrullimi në Prishtinë, Mitrovicë dhe Ferizaj me trupa britanike; bare striptizi janë shpërfaqur në Kosovën paslufte, 03:34 min, © BBC 1999
104. Ben Brown, BBC News. Pagesa për personat e zhdukur; Përfaqësuesi Special i OKB-së dhe kreu i UNMIK-ut Bernard Kouchner midis familjeve protestuese të personave të zhdukur në qendrën e Prishtinës, © BBC 2000
105. Kate Adie, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC News, shqiptarët detyrohen të largohen nga Mitrovica e veriut; bar “Dolce Vita” në veri të qytetit; ushtarët britanikë intervistohen për përpjekjet për të ruajtur paqen në veri të qytetit; KFOR-i nën sulm. 2:08 min, © BBC 1999-2000, © Frontline Television News
106. Kate Adie, Vaughan Smith (producent/kameraman), BBC News, trupat e KFOR-it duke kërkuar njerëz dhe ndërtesa të braktisura; probleme në Mitrovicë; trupat amerikane arrijnë për ta bastisur zonën; karabinierët italianë bashkohen në përpjekjet për të ruajtur paqen në veri. 02:03 min, © BBC 1999-2000.

• KODI QR 11 - © RTS

Filma dhe Propaganda e RTS në lidhje me Kosovën nga perspektiva e Serbisë

- Bombardimet - si u drejtua lufta
- Bombardimet - rruga drejt luftës
- Bombardimet - viktimat e luftës 58:25 min
- Dosje Kosova - Pogrom (EN) trazirat e marsit 2004
- Dosje Kosova - Raçak (EN, RU, SQ)
- Dosje Kosova - Shtëpia e Verdhë (EN, SQ)
- Dosje Kosova '98 (SR, EN, SQ)
- Pamje të Millosheviqit në Fushë Kosovë dhe gjatë bombardimeve të NATO-s
- K_5646_TVD_2_MILOSEVIC_10_06_1999_015_TC

Dosje Kosova

<https://www.youtube.com/watch?v=UW5vPjMIA4A>

<https://www.youtube.com/watch?v=3pxeE5Cb5eU>

<https://www.youtube.com/watch?v=lwFEEfj6xJ4&t=715s>

<https://www.youtube.com/watch?v=iV8UNy88cao>

Bombardimet

<https://www.youtube.com/watch?v=tlAmN5s6otY&t=249s>

<https://www.youtube.com/watch?v=4vYg3NEP8qM&t=300s>

<https://www.youtube.com/watch?v=-LmVChsiaQ8&t=14s>

• KODI QR 12

Speciale e Korespondentit të BBC: Ballafaqimi i Fundit i Serbëve Dokumentari 44 min

BBC News, Speciale e Korespondentit: Ballafaqimi i Fundit i Serbëve nga Phil Rees (korespondenti) dhe Fred Scott (kamera), © BBC, 30 Maj 1998

Ky dokumentar TV fitoi çmimin për programin më të mirë të Ngjarjeve Aktuale - Ndërkombëtare në çmimet e Shoqatës Mbretërore të Televisonit në Mbretërinë e Bashkuar në vitin 1998

<https://rts.org.uk/award/television-journalism-awards-1998>

• KODI QR 13

GALERIA E FOTOGRAFIVE

- **KODI QR 14**

- Bianca Jagger, BBC Newsnight, mbrojtëse e të drejtave të njeriut & Vaughan Smith (kamerë/producent)
© BBC & © Frontline Television News
- Donika Shahini, Rakovina © Donika Shahini

- **KODI QR 15**

TELEVISIONI PUBLIK IRLANDEZ

- 107.** Sean Whelan, RTE (Televizioni Irlandez) – Monitoruesit e OSBE-së në hotelin Grand po pakethen për evakuim, 20 Mars 1999, Ylber Hysaj, 02:17 min © RTE 1999
- 108.** Sean Whelan, Lajmet e RTE. Podujevë, para bombardimeve të NATO-së 01:52 min © RTE 1999
- 109.** Sean Whelan, Lajmet e RTE. Pantinë (Mitrovica), refugjatët duke u larguar, natën para bisedimeve për paqen në Rambuje; një burrë i UÇK-së me veshje civile duke shikuar në drejtim të një tanku; familja Kalludra po paktohet për të ikur, veriut të Drenicës, 02:16 min © RTE 1999
- 110.** Sean Whelan, Lajmet e RTE. Lirak Celaj, aktori dhe anëtar i UÇK-së flet, Fadil Hoxha artisti flet për artin e tij në kohë lufte. Filmohet Brigada e Ashllanit që operon në zonën e Llapit. Bisedë me Bekim Shytin, ushtar i UÇK-së. Disa filmime në Bukosh, veriut të Drenicës 08:26 min © RTE
- 111.** Një intervistë pas bombardimeve të NATO-s me një grua të moshuar serbe që është lënë vetëm në shtëpi dhe po kërkon pensionin e saj nga Serbia. 17:04 min © Frontline Television News
- 112.** Konferencë shtypi e mbajtur nga Bernard Kouchner, Zëvendësi i Përhershëm i Sekretarit të Përgjithshëm të OKB-së për Çështjet e Kosovës (UNMIK) dhe Gjenerali Klaus Reinhardt, Drejtori i Forcës së NATO-së në Kosovë (KFOR), 1999, 18 min, © Frontline Television News.

• KODI QR 16

DOKUMENTARI “THE VALLEY”

Regjisor, Skenari, Producent: Dan Reed
Producent: Vaughan Smith
Kinematografi: Jacek Petrycki
Zëri: Patrick Boland
Montazhi: Stefan Ronowicz
Muzika: David Hughes & John Murphy
Përkthyes në Kosovë: Safet Gashi, Evliana Berani dhe Jeta Xharra
Përkthyes në Londër: Aferdita Statovci, Jehona Gjurgjeala
© Dan Reed & © Channel 4

Çmime:

1999 Fitues i Çmimit Banff Rockie, Dokumentari Më i Mirë Social & Politik
1999 Fitues i Çmimit Ndërkombëtar i Kritikëve në Festivalin Televisiv Banff
1999 Fitues i Çmimit televiziv gjerman, Programi Më i Mirë i Huaj (Beste Ausländische Sendung)
1999 Fitues i Çmimit In Spirit for Freedom, Dokumentari Më i Mirë, Festivali i Filmit në Jeruzalem
2000 Fitues i Çmimit Golden Nymph, Programi Më i Mirë i Çështjeve Aktuale, Festivali Televiziv i Monte Carlo-së
1999 Fitues i Çmimit Golden Rembrandt, Çmimet Nombre d’Or
2000 Fitues i Çmimit Peabody
1999 Fitues i Çmimit Prix Italia, Dokumentari Më i Mirë - Çështje Aktuale
2000 Fitues i Çmimit Golden Spire, Festivali Ndërkombëtar i Filmit në San Francisco

Përshkrimi:

Filmuar gjatë luftës së hidhur para fillimit të luftës ajrore të NATO-së, “The Valley” është një udhëtim thellë në fushat e vdekjes të Kosovës, lufta e fundit e Europës në shekullin e 20-të. Lugina e Drenicës u godit e para dhe më së rëndi në këtë luftë dhe tani është e shkatërruar.

Ky film i jashtëzakonshëm tregon se si spirala e frikës, urrejtjes dhe vrasjeve - ushqyer nga mitet e lashta - mund të marrë një logjikë të tmerrshme të vetën. “The Valley” demonstroi në mënyrë dramatike fuqinë e nënvlerësimit dhe nënprodhimit. Këtu, skenat e shqyrtimit me të gjitha gjakun dhe trupat e djegur kompensohen nga bukuria natyrore e mahnitshme.

Me kinematografinë e tij tmerrshëm, por vizualisht të bukur, dhe mbështetjen në tingujt natyrorë pa muzikë ose narracione që shpërndajnë vëmendje, dokumentari krijon një efekt të mahnitshëm dhe realist. Prodhuesi dhe regjisor Dan Reed kaloi shumicën e vitit 1998 në zemër të ngritjes së shqiptarëve të Kosovës dhe sulmit të plotë serb që pasoi. Filmi i tij dëshmon, siç e vendos ai, “gjysmën paralele të së vërtetës që ndanë serbët dhe shqiptarët e Kosovës dhe i bën ata të verbër për fatin e njëri-tjetrit” dhe “brutalitetin incestual të luftës mes fqinjëve.”

• KODI QR 17

Emir Suljagic

Emir Suljagic është gazetar, aktivist dhe, që nga viti 2019, Drejtor i Memorialit të Gjenocidit të Srebrenicës. Memoriali i Gjenocidit të Srebrenicës ka ofruar video dhe artefakte në Reporting House në Prishtinë, duke kështu shënuar një bashkëpunim të rrallë dhe të mirëpritur mes Kosovës dhe Bosnjës dhe Hercegovinës, dy vendeve të ngarkuara në marrëdhëniet e tyre. Ky intervistë është filmuar nga Denis Dzidic, Drejtori Ekzekutiv dhe Redaktori për BIRN Bosnjë dhe Hercegovinë.

BIRN Bosnjë dhe Hercegovinë ka bashkëpunuar ngushtë me Memorialin e Gjenocidit të Srebrenicës. Ata kanë prodhuar 100 intervista të thukta me familjarët e viktimave të gjenocidit të Srebrenicës, në një projekt me titull “Jetët pas Fushës së Vdekjes” <https://zivotiizapoljasmrti.detektor.ba/en>. Këto intervista janë ekspozuar në Seksionin BIRN në Muzeun e Memorialit të Gjenocidit të Srebrenicës dhe shoqërohen nga artefakte nga njerëzit që u vranë në gjenocidin e korrikut 1995. Disa nga këto artefakte nga Srebrenica janë dhënë në huazim tek Reporting House në Kosovë.

Suljagic ka titullin doktoraturë në Shkencat Politike nga Universiteti i Hamburgut. Ai shërbeu si Ministër i Arsimit të Kantonit të Sarajevës nga 13 Janar 2011 deri më 29 Shkurt 2012 dhe gjithashtu ishte zëvendësministër i Mbrojtjes nga 31 Mars 2015 deri më 10 Dhjetor 2015. Kërkimi i tij më i fundit fokusohet në rolin që ka luajtur Asambleja e Serbëve të Bosnjës në procesin e konstruksionit shoqëror të boshnjakëve si “Turq” në kontekstin e politikave gjenocidale të ndjekura nga agjencitë, institucionet dhe organet nën asamblenë. Suljagic mëson Marrëdhëniet Ndërkombëtare në Universitetin Ndërkombëtar të Sarajevës.

Suljagic punoi si interpretues në anglisht për Kombeve të Bashkuara në Srebrenicë dhe nisi karrierën e tij si gazetar duke punuar për revistën e shpërbluar “Dani” (Ditët). Ai punoi si korrespondent për Institutin për Raportimin e Luftës dhe Paqes duke raportuar nga Gjykata Penale Ndërkombëtare për ish-Jugosllavinë. Suljagic ka shkruar gjerësisht për The New York Times, Boston Globe, AlJazeera, El Pais, Die Zeit dhe Oslobodjenje (Liria) midis të tjerave. Memoari i tij “Postcards from the Grave” (2003) është rrëfimi i parë i një mbijetuesi të Srebrenicës që është botuar në anglisht dhe më pas është botuar në tetë gjuhë të tjera.

• KODI QR 18

Fletorja

Donika Shahini Lami gjeti këtë fletor në shtëpinë e Adem Jasharit kur shkoi në Prekaz pasi policia serbe, midis 5-7 Marsit, kishte mbaruar me vrasjen e 58 anëtarëve të familjes Jashari, shumica prej të cilëve ishin gra dhe fëmijë. Fëmijët u prekën veçanërisht nga lufta, duke jetuar shpesh si refugjatë për muaj të tërë duke filluar nga viti 1998, të traumatizuar.

Gjithashtu, të gjithë jetët e fëmijëve shqiptarë u ndikuan negativisht që nga fillimi i viteve 1990, si pasojë e largimit të tyre nga arsimit i mbështetur nga shteti dhe pasiguria e familjeve pas largimit të masës së shqiptarëve nga puna në sektorin publik. Shumë fëmijë u detyruan të futen në ekonominë informale për të ndihmuar në mbulimin e shpenzimeve, si shitës i cigareve.

Kjo fletore e njërit nga fëmijët e Jasharit, është dëshmia e një fëmijërie të shkurtuar.

Donika Shahini Lami është një gazetare e njohur, psikologe klinike dhe aktiviste, themeluese dhe drejtoreshë e Qendrës për Mirëqenien Psikologjike “ORA”, që ofron këshillim, psikoterapi dhe shërbime trajtimi për çështje të ndryshme psiko-sociale, duke përfshirë stresin post-traumatik dhe dhunën në familje.

Nga viti 1997 deri më 2003, ajo ishte gazetare për revistën “KOMBI” dhe njëkohësisht gazetare dhe koordinatore për televizionin publik japonez NHK. Ajo ishte gazetarja e parë televizive që raportoi nga Prekazi/Drenica pas masakrës së familjes Jashari më 5-6 Mars 1999, e kryer nga Media Vision Production në Romë, Itali. Në ekspozitën e Reporting House, intervista e Shahinit mund të shihet në Galerinë e Letrës.